

DE NOORD-BRABANDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS. PRIJS

Voor de Stad. . f 12.
Franco per post. » 14.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DE ERVEN

15 cents de regel

blanco 35 cents regel

IERLAND.

(Zie ons nummer 74.)

Hoe komt het dat de schoone zaak der Ieren bij geen onzer protestantsche bladen deelneming ontmoet? Dit mag verwonderen; te meer, daar de beweging van Ierland, niet eene omverwerping van Engeland, of der Engelsche kerk beoogende, alleen ten doel heeft zich, niet door opstand, maar door wettige middelen, de regten te verschaffen, waarop de natie aanspraak heeft. Van waar dan die zucht, om alles in een hatelijk daglicht te stellen, wat men uit de Engelsche dagbladen, nopens hetgeen in Ierland voorvalt, overneemt? Van waar, dat voortdurend lasteren van den grooten bewonderenswaardigen bevrijder van Ierland, O'Connell, welken men met geene genoegzame zwarte kleuren weet af te schilderen? Het is omdat Ierland bijna geheel Katholijk is, en de beweging bijna uitsluitend door Katholijken gevoerd wordt. Vooroordeel, zoo niet soms ook bij eenigen secte-haat, doet hen onregtvaardig zijn jegens eene der ongelukkigste maar tevens bewonderenswaardigste natien van Europa.

Ierland is het toonbeeld eener constitutioneele oppositie; en O'Connell, welke daarvan de oprichter, de leider, de beheerscher is, is als dusdanig de grootste man van zijnen tijd.

Waar zag men ooit massa's van honderd duizende menschen, uit politieken geestdrift verzameld, om de opgewondene redevoeringen van een volksman aan te hooren, die hun aanmaant geschondene regten te veroveren, zonder dat zulke vergadering aanleiding gaf tot revolutionaire vertooningen, of minstens tot ongeregelde en straat-schenderijen? Ierland levert op dit oogenblik dusdanig schouwspel. O'CONNELL kan Ierland ten strijd oproepen, en miljoenen van Ieren hebben daaraan beantwoord, zonder dat de wet ergens overtreden, het eigendoms-regt in het minste is geschonden geworden. Geheel het Katholijke Ierland staat op als een man, ter herovering der onafhankelijkheid, niet om met het zwaard te strijden, dit ware opstand, en het geweten van den Katholijk gedoopt niet, dat hij daaraan deelneemt; maar hij strijdt met die middelen, welke de wetten en gebruiken des lands hem in de hand geven.

De strijd van Ierland is juist die kalme, welke het zoepel macht bijzet, dat hij zegevierend eindigen zal. Wij wenschen zulks, want de strijd is wettig. De herroeping der Unie, welke hij ten doel heeft, moge nadeelig voor Engeland zijn; niemand zal het ontkennen, zij zal toch ook even voordeelig voor Ierland wezen; en zij is in alle geval niet in strijd met de constitutie van Engeland. En wanneer men nu daarbij in aanmerking neemt, dat de middelen welke men bezigt, allen wettige middelen zijn, en dat die wettige middelen strekken moeten tot de onafhankelijkheid van een trouw en moedig volk; dan vragen wij, wie regt heeft zulken strijd te laken? Ten minste voegal zij niet, die hun ontstaan aan eenes gewapenden opstand te danken hebbende, daarop roemdragen als op een gezegend tijdstip, hetwelk door eenen glorijvollen bloedigen strijd, en onafhankelijkheid en rijkdom heeft aangebragt. Waarom zou Ierland niet mogen trachten, door eenen onbloedigen strijd en vreedzame middelen zich regt te doen worden, dat is, zich onafhankelijkheid en welvaren te bezorgen?

Men zegt, dat Ierland geen reden van klagen heeft. Wij zullen daarop antwoorden, met hetgene lord JOHN RUSSELL in de parlaments zitting van den 17 Junij zeide, ter gelegenheid der wapen-bill voor Ierland:

« Wanneer gij zegt, dat de Katholijke Ieren on dankbaar zijn en er zich ten onrechte over beklagen, dat hetgene men hun heeft toegegeven onvolledig is, dan handelt gij even als iemand, die den man van on dankbaarheid beschuldigen zou, welken hij, na hem eerst te hebben laten opsluiten in een donker hok, vervolgens in een goed verlicht vertrek, maar volkomen afgezonderd, vasthoudt. Zoo zoo iemand on dankbaar zijn, omdat hij zich beklagt! Dit is eene zonderlinge wijze van redeneeren (toejuichingen).

« Zie hier, hoe ik redeneer. Gij hebt veel gedaan voor Ierland, het is waar. Gij hebt veel toegegeven, het is waar; maar waarom? Uwe schuld was zoo enorm groot (luidruchtige toejuichingen). Maar uwe schuld is niet geheel en al afbetaald; gij zijt niet vrij! Er blijft nu nog zooveel te doen! Op een oogenblik dat de getrouwe Katholijke onderdanen van hare majesteit de koningin, het gebruik van al hunne

regten en bezittingen niet bezitten, blijft er u nog veel te doen over, dat de Ier tot eene volmaakte gelijkheid van regten met den Engelschen zal verheven zijn.»

Zoo spreekt in Engeland een beroemd staatsman, het hoofd der whigs partij, de man, welke misschien weldra kan geroepen worden, Sir Robert Peel in het ministerie op te volgen, een man, welke bij gevolg er alle belang bij heeft, niet te overdrijven, en slechts waarheid te spreken.

TURKIJE

Omtrent de plaats gehad hebbende verkiezing van Alexander Georgewitsch tot vorst van Servie, leest men in brieven van de Turksche grenzen van 28 Junij nog; dat de Russische commissarissen zich zeer beijverd hebben, om die verkiezing uit te stellen en door eene minder onwettig aemengestelde volksvergadering, dan welke sedert eenige dagen te Topsideer bijeen was, te doen verrigten; maar dat zij hierin niet hebben kunnen slagen, en ten laatste, door de onstuimigheid van de volksmenigte verslokt, besloten hebben om dezelve tot de verkiezing te laten overgaan. De Russische commissarissen hebben zich daarop ook nog in persoon naar Semlin begeven, ten einde de daar vereenigde Servische uitgewekenen te bewegen, om, voor zoo veel hun dit door de Servische bewindsvoerders was toegestaan, naar hun vaderland terug te keeren en deel te nemen aan de verkiezing; doch de uitgewekenen hebben dit in weerwil van de dringende verzoeken van den heer von Lioven, geweigerd, hoofdzakelijk op grond, dat de verkiezing niet vrij was, doordien een groot gedeelte hunner partij daaraan geen deel mogt nemen, en omdat Wuositsch en Petroniewitsch zich niet, overeenkomstig het uitdrukkelijke bevel der Porte, uit Servie hadden verwijderd. De heer von Lioven moet hierop hebben geantwoord, dat zonder veel bloedvergieten geene verandering in den staat van zaken gemaakt konde worden; — dat hij, om de verwijdering der beide genoemde bewindslieden te bewerken 10,000 soldaten te zijner beschikking moest hebben; — dat de rust des lands vorderde, dat zonder verder oponthoud de verkiezing van eenen vorst plaats had, enz. De uitgewekenen hebben, ondanks dit alles, bij hun besluit volhard, en een aan de hoven van Petersburg, Weenen en Konstantinopel gericht protest tegen de in Servie plaats hebbende gebeurtenissen opgemaakt.

DUITSCHLAND.

— WEENEN, den 1 Julij. De Nederlandsche gezant alhier, de baron van Hoeckeren, vertrekt naar Parijs. Men wil dat Z. Exc. den gezantspost post aldaar tegen dien aan ons Hof zal verlaten.
— FRANKFORT, 4 Julij. In de laatste dagen heeft hier op nieuw eene groote schaarschheid van brood

PORTUGAL.

Er waren geruchten verspreid, dat eene poging in de provincien tot het bewerkstelligen van eenen opstand gedaan zoude worden, en dat Oporto het daartoe gekozen punt was, alwaar de Spaansche pronunciamiento's de hoop van eenige oude Septemberbristen weder zouden hebben verlevendigd. Ofschoon aan dit gerucht door de regering geen bijzonder gewicht gehecht werd, is echter door de ministers besloten om de allergeeringste beweging met zeer strenge maatregelen te keer te gaan. Er zijn zelfs eenige troepen naar de Spaansche grenzen gezonden, ten einde een wakend oog op de zaken in Spanje te houden en vooral om alle gevaarlijke gemeenschap tusschen dat land en Portugal te beletten.

SPANJE.

Telegrafische Depêche.

Guadalajara heeft den 8 op nieuw het gouvernement erkend. Segovie heeft zich den 7 verklaard; de generaal Aspiroz is tot president der junta benoemd geworden, Cáceres en Placencia, in Estramadura, hebben ook een pronunciamiento gedaan. De centrale junta van het oude Castilie is den 5 te Valladolid geïnstalleerd; zij bestaat uit een vertegenwoordiger van de provincien Zamora, Avila, Salamanca, Leon, Palencia, Burgos, Segovia en Valladolid.

FRANKRIJK

Ter gelegenheid der treurige verjaring van den 13 Julij, dag van het verongelucken van den hertog van Orleans, heeft H. K. H. Mevrouw de hertogin van Orleans, zoowel uit haren naam als uit dien van den graaf van Parijs eene som van tien duizend franken aan den Prefect der Seine doen toekomen. Deze som moet worden besteed aan de ongelukkige vrouwen welke sedert 13 Julij 1842 weduwen zijn geworden, en vele kinderen hebben.

Heden zijn, volgens den wil van H. K. H. door den algemeenen raad, 10000 franken aan de behoeftigste vrouwen van Parijs uitgedeeld.

Den 11 den dezer heeft de plegtige inwijding der kapel plaats gehad, welke op last des Konings gebouwd is op de plaats zelve, waar, in het vorige jaar, Z. K. H. de Hertog van Orleans, ten gevolge van zijnen noodlottigen val, den geest heeft gegeven. H. M. de Koning en de Koningin en de verdere leden van het Koninklijke gezin, hebben dezo roerende plegtigheid bijgewoond.

BELGIË

BRUSSEL, 13 Julij. Een dagblad verzekert, H. M. de koning en de koningin zijn gisteren avond, van Londen terug gekomen, te Ostende gearriveerd. Morgen zullen hoogstdezelven op het paleis te Laeken aankomen en van daar den 16 naar Verviers vertrekken, ten einde aldaar de inwijding van den ijzeren spoorweg bij te wonen.

H. M. de koningin doet heden in de kerk te Ostende eene groote lijkdienst ter gelegenheid van den verjaardag van het overlijden des hertogs van Orleans vieren. Al de stedelijke autoriteiten en personen van het koninklijke huis hebben, benevens de koningin, die dienst bijgewoond. Morgen zullen H. M. en de koninklijke familie van Frankrijk den rouw afleggen.

NEDERLAND.

GRAVENHAGE, den 12 Julij. H. M. de Koning is gisteren avond, vergezeld van H. K. H. den Prins van Oranje, Prins Alexander der Nederlanden en den Erfgroothertog van Saksen Weimar Eisenach, uit deze residentie vertrokken, richting Vlissingen begevende, alwaar thans zeilree ligt het exercitie-eskader, hetwelk dezer dagen, onder bevel van Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden naar zee zal gaan. Dit eskader bestaat uit Z. M. fregatten de Rhijn, de Sambre, de Naam, corvetten de Castor, de Roreas, Dikken de Haai, de Lynx, de Pyl, en stoomschip de Bromo.

Z. E. X. de minister van Staat, de heer Rochussen, is gisteren avond uit deze residentie naar Brussel vertrokken, om er zijne geloofsbrieven te overhandigen. Men verzekert dat Z. E. tot het einde der maand aldaar zal verblijven en aldan,

met verlof, gedurende eene maand, eene reis door Zwitserland zal doen.

Men verneemt, dat de Regering, van Harentwege, bij de Maatschappij van Weldadigheid heeft geëmiciteerd den Heer Mr. Nuret de Bruin, Advocaat te 's Hage, en aan dien Heer, als assistent heeft toegevoegd den Heer van Sorge, mede in deze residentie woonachtig.

De Staats-Courant van 11 Julij bevat het koninklijk besluit van den 3 Julij 1843, houdende uitbreiding van de bestaande verordeningen op het lager onderwijs voor het hertogdom Limburg.

Uittreksel

van het VERSLAG nopens den staat, der Provincie Noord-Brabant en de Zaken van Algemeen belang, voorgekomen bij den Staatsraad-Gouverneur der Provincie, sedert Julij 1842 tot Julij 1843.

(Vervolg van ons vorig Nummer.)

Begrooingen der steden en gemeenten.

Even als in vorige jaren hebben wij de eer aan U. E. G. A. bij deze overteleggen eenen staat van de, voor de steden en gemeenten dezer Provincie over het dienstjaar 1842, gearresteerde begrooingen, bevattende de ontvangsten, welke aan ieder derzelve zijn toegestaan, metzamen de lastige sloten, waarmede die zijn opgemaakt; terwijl wij omtrent dezelve begrooingen de verzekering geven kunnen, dat die met de vereischte zorg opgemaakt, en door ons met de meeste nauwkeurigheid nagezien en vervolgens gearresteerd worden.

Emplooi van het fonds van 2 percent op de gemeenten inkomsten ter beschikking van het algemeen bestuur.

Overeenkomstig de daartoe gedane voordragt, nopens het emplooi der 2 percent op de gemeenten inkomsten over 1841, ter beschikking staande van het algemeen Bestuur, heeft het Z. M. bij Hoogstderzelver besluit van den 27 Junij 1842, n. 47, behaagd te bewilligen, dat, even als vroeger, de beschikbare gelden dier 2 percent, ten behoeve der steden en gemeenten, in dertien klassen gelaten en bestemd worden, behalve tot goedmaking van het bij koninklijk besluit van 14 Mei 1841, n. 74, aan de Provincie opgelegd aandeel in de administratie- en verdere kosten der koloniale bedelaars gestichten, ook tot vermindering der personeele onslagen, zoo als ook uit de streeks beschikbare gelden dier 2 percent van 1841, voor zoo verre zulks niet reeds geschied is, in de eerste plaats zal worden voldaan datgeen, hetwelk, ten gevolge van het koninklijk besluit van 13 januarij 1836, n. 60, voor de bijhouding der kadastrale plans of leggers in de gemeenten benoodigd is.

Wij hebben de stedelijke en gemeentebesturen van deze koninklijke beschikking kennis gegeven, en ook wederom den 29 november 1842 eene gelijke voordragt aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken gedaan, om gelijke magtiging voor het beschikbare van 1842 te erlangen, waarop wij de dispositie Z. M. bij uien te ontmoet zien.

Ook hebben wij de stedelijke en plaatselijke besturen, bij ons besluit van den 14 maart j. d. B., kennis gegeven, dat overeenkomstig de door Z. M. deswegens gemaakte beschikking, de storting wegens administratie en verdere kosten der koloniale bedelaars werkhuisen lovengenoemd moet worden gestaakt, onder voorbehoud evenwel van eene andere herziening der verdere betalingen, welke te dier zake zijn geregeld en vastgesteld en van de overweging bij die herziening, of het bedrag dier kosten niet langs eenen anderen weg buiten bezwaar der Schatkist, gevonden zal kunnen worden.

Heffing van gewone en buitengewone opcenten.

De gewone opcenten op de rijks grond- en personeele belastingen, zijn ten behoeve der steden en gemeenten dezer Provincie, even als in vroegere jaren, geheven geworden, met uitzondering dat Z. M. aangewilligd hebben, de verzoeken daartoe door de besturen der nagenoemde gemeenten, gedaan, heeft gelieven te bepalen, dat er ten behoeve van

de Gemeente Lisshout geene plaatselijke opcenten op de grondbelasting over 1843, en op de personeele belasting over 1844, zullen geheven worden; terwijl er ten behoeve van de Gemeente Aarle-Rixtel geene zoodanige opcenten, op de personeele belasting voor het dienstjaar 1844, zullen worden geheven.

Korrespondentie-kosten.

De in deze bedoekte korrespondentie-kosten zijn de vastgestelde jaarwedden van de districts-bode, welke telken kwartale regelmatig, op den post, daarvoor op de beërooiting toegestaan, worden gemaandateerd en betaalbaar gesteld. Hierin geene verandering voorgevallen zijnde, zullen U. E. G. A. in de overgelegde concept-begrooiting voor 1844, wederom eene gelijke som als in vroegere jaren vinden uitgetrokken en voorgedragen.

Aandeel en vermeerdering, of vermindering van opbrengst in de rijks belastingen.

Het bedrag der kohieren wegens de directe belastingen, zijnde de grondbelasting, de personeele belasting en het patentregt, beloopt in deze Provincie, met inbegrip der opcenten f 1,842,054.70.

De in- en uitgaande regten 143,206.17.
De accijnzen 1,724,338.28.

Zamen 3,709,659.24.
In deze drie hoofdtakken van 's rijksmiddelen draagt de bevolking per ziel, in hoofdsom f 7.55, en in hoofdsom en opcenten te zamen f 10.00.

De inning had zonder botsing plaats. Ten jare 1841 bedroegen de bovengemelde belastingen de som van f 3,720,388.57, en was het bedrag, met inbegrip der opcenten, per ziel, f 10.13.

De zegel-registratie en andere hier nagenoemde regten, bragten in het jaar 1842 binnen de Provincie op als volgt:

Het zegel 83,626.78.
De Registratie 303,620.38.
— griffie-regten 3,486.45.
— hypotheek 31,703.62.
— studee-rechten 111,931.87.
— vaste boeten 1,297.22.
— rijks opcenten 202,402.92.

Zamen f 136,239.20.
Het gezamenlijke bedrag dier regten was in 1841 f 862,516.75, en gevolglijk in 1842 het meerder rendement f 76,722.44.

Ijzeren spoorweg van 's Hertogenbosch, door Tilburg en Breda tot de Belgische grenzen, naar de zijde van Antwerpen.

Door de Heeren J. A. Vissers en F. Sano werd een verzoekschrift aan den Koning ingediend, strekkende, dat het Zijne Majesteit mogt behagen, hoogstderzelver goedkeuring te hechten aan een ontwerp, door hen gevormd, tot het aanleggen en exploiteren van eenen ijzeren spoorweg van 's Hertogenbosch over Tilburg en Breda tot de Belgische grenzen, naar de zijde van Antwerpen. Wij werden in de gelegenheid gesteld, om omtrent ons gevoelen uit te brengen, hetwelk uit den aard der zaak, niet anders dan gunstig kon zijn.

Met belangstelling zien wij den uitslag der overwegingen van het hooger Bestuur, omtrent deze voor ons Gewest zoo gewichtige zaak, te ontmoet.

Dijken en polders.

Sedert lang deed zich de behoefte gevoelen aan een nauwkeurig statistisch overzicht der polders in deze Provincie, en ten gevolge der daartoe door den laatstverigen heer Staatsraad Gouverneur gedane uitnodiging, hebben de Ingenieurs van den waterstaat, de Heeren P. E. Geus en J. Van Rappard, onder toezigt van den heer hoofd-Ingenieur De Kuyper, zich daarmee onledig gehouden, en dat werk ten jare 1841 ten einde gebragt.

De boekhandelaars H. Patien en Zoon (te 's Hertogenbosch), hebben alstoen de uitgave van dat nuttige werk op zich genomen, en wij hebben het doelmatig geoordeeld, die uitgave zoo veel mogelijk te bevorderen, door voor een aanzienlijk getal exemplaren, voor rekening der Provincie, in te teekenen, en de plaatselijke besturen te magtigen, om mede daarop in te teekenen.

Dat werk is in den loop van dit jaar afgeleverd geworden, en een exemplaar van hetzelfde zal aan ieder van U. E. G. A. worden aangeboden.

Kanalen.

De werken van de Zuid-Willemsvaart worden bij voortdurend in goeden staat onderhouden.

Zaak de aardbeving, die in een gedeelte dezer Provincie plaats had op den 8 April, is vernieuwde toe te schrijven, die in een der 4 ken dezer vaart, over 27 en 28 Ellen lengte, toen ontstane verzakking ter diepte van 6 palmen. In dit gezakte stuk werd men eenige scheuren, waarvan sommigen 2 en 3 palmen vijd, en dieper dan eene el bevonden zijn.

De gemelde verzakking heeft plaats gehad in den regter kanaaldijk, juist boven den grondduiker n. 3, in het *Veghels Broek*. — Bij de eerste ontdekking van de gemelde dijksverzakking was men beducht, dat ook die duiker zelve zoude geleden hebben, doch bij een dadelijk onderzoek bleek gelukkig, dat de aangehaalde verzakking eigenlijk aan eene plaats gehad hebbende verschuiving des dijks naar de zijde van het kanaal, was toegeschreven, welke verschuiving toch aan de bedoelde aardschudding mag worden toegeschreven. Intusschen is de vermelde verzakking, nadat door opgraving de duiker onderzocht was, weder hersteld en de dijk verheeld. Voorts zijn noch aan den bedoelden duiker zelve, noch aan eenig ander werk, voor zoo veel bekend is, door dat hier te lande gelukkig zeldzaam natuur verschijnsel, schaden veroorzaakt.

Tot het maken van een kanaal van af *Eindhoven* naar de *Zuid-Willemsvaart*, boven de Sluis n. 8, door de Regering van gemelde Stad voor eijgane rekening, autorisatie aan Z. M. gevraagd zijnde, zoo maakt het ontwerp daartoe ingezonden, thans een punt van overweging bij de hooge Regering uit.

Het daarstellen van een *Hulpkanaal*, van de rivier de *Markt te Terheyden* tot in het *Hollandsch diep* aan de *Noodhaven* boven *Moerdijk*, ten einde eerstgemelde rivier in het afvoeren van overtollig bovenwater te hulp te komen, wordt thans bij het Heemraadschap van de *Markt en Dintel* in overweging genomen.

Rivieren en Waterleidingen.

In den staat der hoofd-rivieren is, sedert het afgelopen jaar, geene merkbare verandering gekomen.

Lat baggeren oener voor de scheepvaart geschikte geul, door de *sandplaat* gelegen in de rivier de *Maas* vóór den mond der *Diese*, zal in dit jaar weder moeten plaats hebben, voor welk werk dan ook reeds, voor eenigen tijd, een project bestek en begroting der kosten is ingezonden.

In de *Killen* van den *Riesbosch* of op het *Bergsche Veld* zijn geene merkbare veranderingen ontstaan. De verlandingen zijn echter doorgaans toenemend.

Ten gevolge van de sterke inscharing en onderwijning des zuidelijken oevers van het *Volkerak*, op het gedrelte tusschen den *Steenbergschen Pliet* en de *Leendragt*, had in de slikken van *Beukelenberg* in de maand oktober een val plaats, ter lengte van 174 ellen bij eene breedte van 90 ellen, en ter diepte, onder laag water, van 2 el 80 tot 9 ellen, hetwelk met opzigt tot deze Provincie mede als een buitengewoon verschijnsel is aan te merken.

De rivier de *Diese* wordt door baggering geregeld op eene bepaalde diepte gehouden van 0 el 00 boven AP.

De *As* is in het afgelopen jaar, van af *Helmmond* nederwaards over eene aanzienlijke lengte, meer aaneengeschakeld verbreed, verdiept en in eenen voor de afwatering zeer verbeterden staat gebracht, zoodat vele en gegronde klagen, welke er wegens de slechte afwatering dezer rivier vroeger werden aangeheven, aanvankelijk reeds hebben opgehouden.

Wij zullen onze zorgen blijven aanwenden, dat de hieromtrent bestaande verordeningen ook op het beneden gedeelte van die rivier worden opgevolgd.

Do op die rivier uitwaterende *groote* en *kleine Wetering*, is mede onder de Gemeenten *Ileesch*, *Geffen*, *Nuland*, *Berlicum* en *Rosmalen*, op eene behoorlijke wijze gediept en geveegd, zoodat de redenen, die vroeger aanleiding tot klagen gaven, geacht kunnen worden voor het tegenwoordige grotendeels, zoo niet geheel, te zijn vervallen.

De rivier de *Dommel*, welke op sommige plaatsen aan vele en aan velerlei gebreken schijnt te laboreren, zal in voldoening aan den last, door ons daartoe uitgevaardigd, zoodra mogelijk worden onderzocht, en de middelen, die tot verbetering zouden kunnen vereischt worden; vervolgens in overweging worden genomen.

De rivieren de *Mark* en *Dintel* en de *Roosendaalse* en *Steenbergsche Pliet* worden, benevens de kunstwerken daartoe betrekkelijk, door de toenemende opginning van heide-gronden, en in het algemeen door de verbetering van kleine waterleidingen, zoo wel onder *Belgie*, waar die riviertjes ontspringen, als in het zuidelijke gedeelte van *Noord-Brabant*, nu en dan, bij veel regen, ontoreikende, om het overtollige water tijdig afvoeren. Het zijn evenwel speciaal de *Mark* en *Dintel*, welke in dit opzigt te kort schieten en hulp verzoeken, terwijl met betrekking tot den *Steenbergschen Pliet*, het alleen de polder van *Arrieland* is, welke uitwatering op den riviervoor veel regent, gepaard gaande met sterke toe-

voer van de zijde van *Wouw*, soms niet ala troeger voldoende is. Als een middel van verbetering is aan het bestuur van dezen polder, hetwelk nu gemelde reden dan ook op verbetering bedacht is, het leggen van eene hulpdijk aan het benedeneinde des polders, aangeprezen geworden.

De haven van *Geertruidenberg*, welke in de laatste jaren door opstijking de scheepvaart aldaar zeer sterk belemmerde, was door uitbaggering, met ultimo april jl., weder op hare diepte terug gebracht, hetwelk voor die stad van groot belang is aan te merken.

De staat der waterleidingen, welke in- en buiten de polders hier en daar veel te wenschen overliet, is in het afgelopen jaar, ten gevolge van de aanhoudende droogte en den daaruit voortgevloeden lagen waterstand, veelal aanzienlijk verbeterd, zoodat door vele polder- en gemeentebesturen, welke vroeger van nalatigheid; ten opzichte van de zuivering en het bekwaam houden der waterleidingen, riet vrij waren, van de bedoelde gelegenheid het gewenschte gebruik is gemaakt, om de waterlooppen te verbeteren.

Rijks, provinciaal en gemeenten wegen.

De groote wegen der 1e klasse in deze Provincie zijn over het algemeen in eenen goeden staat van onderhoud, zoodat hieromtrent niets valt op te merken, dan alleen dat inzonderheid de kunstwerken, sedert de voornamen van het domeinbestuur (1841), de noodige verbeteringen ondergaan hebben en nog voortdurend ondergaan; bekleedende hieronder eene voornaams plaats de zongenaamde *Talbrug* binnen de Stad *Breda*. Deze groote valbrug, die eene vernieuwing vereischt, zal nog dit jaar door eene draaibrug vervangen worden, de eerste welke in *Noord-Brabant* van die constructie bestaan zal.

De traversen door *Oosterhout*, *Roosendaal* en *Wouw* maken op de bovengemelde goede gesteldheid echter eene uitzondering, hetwelk daaraan is toe te schrijven, dat de besturen der gemeenten zich bezwaard achten met de aan hunne gemeenten opgelegde verplichting tot onderhoud der traversen, terwijl de uitgelden ten behoeve van het domein verpacht worden. Veelvuldige vertoogen zijn daartegen ingeleverd, en nog onlangs bij vernieuwing gedaan.

De groote weg der 2e klasse, no. 1, bij *Willemsstad* en *Dinteloord*, wordt in eenen goeden staat onderhouden.

De provinciale klinkerweg, van af den grooten weg, der eerste klasse no. 8 onder *Rosmalen* tot *Veghel*, is den 15 November weder op nieuw voor een jaar in onderhoud aanbesteed, en bevindt zich in eenen goeden staat.

Ten aanzien van hetgeen, met opzigt tot de verbetering van communicatie, sedert de zitting van U. E. G. A. des vorigen jaars, is verrigt en voorbereid, zal een afzonderlijk rapport aan U. E. G. A. aangeboden worden.

De natte weergesteldheid in het jaar 1841 had destijds aan het behoorlijk onderhouden der gemeenten-wegen veel belemmering toegebracht; hetgeen echter toen niet kon verrigt worden, is in het daaropgevolgde jaar ruimschoots vergeed geworden, hebbende men bijna in al de verschillende oorden der Provincie van het toen gunstige weder en van den lagen waterstand gebruik gemaakt, om de wegen in goeden staat te doen brengen.

Nieuwe buurtwegen werden echter niet aangelegd, met uitzondering echter van eene communicatie, tusschen de buurtschap *Gerwen* en de gemeente *Stiphout*, en tusschen de gemeente *Rosmalen* en den *Maaskant*, voor welke laatstgemelde door U. E. G. A. eene subsidie uit de provinciale fondsen was verleend.

Advertentien.

On demande au plus tôt possible dans un Pensionnat un SECONDANT d'un âge mûr, de bonnes mœurs et de la religion Catholique. Les appointements seront analogues aux capacités. S'adresser par lettres affranchies, sous Finisio II, à Mr. D. A. A. DE ROOY, Libraire à Bois-le-Duc.

Allen die iets te veranderen van, verscheidigd zijn aan of eenige Gelden, Boeken of Papieren van aambelang onder hunne berusting mogten hebben concerneren de den *Bordel* en *Nalatenschap* van den Hoog Welgeboren Heer J. D. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, Heer van *Heeze*, *Leende* en *Zesgehagten*, Lid der Staten-Generaal enz., enz. worden verhoort daarvan voor of naderlijk op den 1 September oerthomende schriftelijken rapporte te doen ten Kantore van den Notaris *FREHER* te *Heeze* bij *Eindhoven*.

MACHINEN VAN MANUFACTUUR EN WOOD-ARTIKELN Hoogstraat G. 78. te Rotterdam.

GROOTE MARKT I. 13. VRIJMARKTSTRAAT D. 138 EN 139
MIDDELBURG. BREDA.

W. MORLEY gerepresenteerd door A. DE VRIES, geeft door deze zijne geëerde begunstigers te kennen, dat hij door de vele bestellingen aan hem gedaan, genoodzaakt is nog eenige dagen alhier te verweven en dat hij tot uiterlijk Woensdag den 20 dezer bij den heer *COMMERS*, hùtel Oud-Keizershof zal uitgepakt blijven. Tevens berigtende dat door den Ontvangst van eene partij *NIJEUWE GOEDEREN*, zijn *M a g a z i j n* wederom ruim gesortereerd is. Zijne geëerde begunstigers hartelijk dankende, voor de gunst en het vertrouwen, hetwelk hij alhier heeft genoten, en zich vloeyende dat bij zijne terugkomst in het afdrukkende Najaar wederom die gunst hem moge ten deel vallen, welke hij thans zoo ruimschoots genoten heeft, daar hij door ruime sortering, goede kwaliteit en Lage Prijzen alles in het werk zal stellen, om de gunst en het vertrouwen zijner geëerde begunstigers waardig te zijn.

ZIJDETEELT

De Algemeene Vergadering der *MAATSCHAPPIJ TOT INVOERING DER ZIJDETEELT IN NOORD-BRABAND*, zal ingevolge Art. 16 der Statuten, worden gehouden op Maandag den 31 Juli afdrukkende des voormiddags om 11 ure aan het *HOOPD-ETABLISSEMENT* te *St. Michiels-Gestel*.

De Directeur

H. BERAIL.

St. Michiels-Gestel 15 Julij 1843.

Na twee en veertig jaren en een half bij de *POSTERIEN* te hebben gediend, heeft het Zijne Majesteit behaagd, mij, op mijn verzoek, een eervol ontslag te verlenen uit mijne laatste bediening als *Controleur*, met toekening van *Pensioen*. — Tien jaren mogt ik in de hoofdplaats dezer provincie met genoeggen stijgen; vele bewijzen van vriendschap heb ik er genoten, waarvoor ik hun, die mij daarmede vereerden, mijn hartlyken dank betoog, met bijvoeging dat de uren, welke ik met mijns *Rossche* vrienden heb doorgebracht, steeds voor mij eene aangename herinnering zullen wezen, en, dewijl ik, bij het verlaten dezer stad, ernstig verlang, niemand, door een onwillkeurig pligtverzuim, te kwetsen, verzocht ik dat men dit algemeen afscheid, voor een bijzonder gelieve aanteekenen.

ROELS.

Ge'duitzettingen op

L I F F R E N T E

EN VERZEKERINGEN OP HET LEVEN.

De *Maatschappij van Algemeene Assurantie op het LEVEN*, de *dijale Fondsen* en de *Overlevingen* gevestigd te *Brussel* en goedgekeurd door *Koninklijk* besluit van 12 Junij 1824, is vertegenwoordigd door Agenten in geheel het Rijk en in vreemde plaatsen, hare wozenlyke Kapitalen behoupen tot nabij de *DRIE MILJOEN VIERMAAL HONDERD DUIZEND FRANCS*, en zij betaalt jaarlyk meer dan *DRIE MAAL HONDERD DUIZEND FRANCS* Lijfrente. De verrigtingen der *Maatschappij* hebben tot voorwerp de verzekeringen van Kapitalen betaalbaar na den dood, of ingeval van leven openbepaald tijdstip, de *conjugation* van *L I F F R E N T E*, *PENSIOENEN* aan *Weduwen* en *Ambtenaren*, een *HOWELTJES-GIFTEN* aan de *Kinderen*, *AAN KOOP* op *L I F F R E N T E* van *RENTEN*, *SCHULDEKENTENISSEN*, *AKTIEN* en *ONBOERENDE GOEDEREN*. Zij koopt insgelijke hetzij met *GEHEED GELD* of op *L I F F R E N T E*, de *VOUCHT-GEBRUIKEN* en de *NAAKTE ERGENDOMMEN*. Men kan zich de Prospectussen; *Tariefen* en alle wenschenlyke inlichtingen bezorgen hetzij bij den Agent *A. C. VAN DER MEULEN*, Junior, in de *hantameistraat*, *Wijk C* No 86 te *hertogendesch*, of op het *Secretariaat* *Generaal* der *Maatschappij* te *Brussel*, in de *nieuwe Brugstraat* No 48.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Boden, Zaterdag 15 Julij 43 Ure.

W. S. 2½ pCt. 54 7/8, Dito 5 pCt. 100 5/8, Dito 7 pCt. 94 1/2, Dito 10 pCt. 100 1/2, Dito 15 pCt. 99 1/2, Dito 20 pCt. 98 1/2, Dito 25 pCt. 97 1/2, Dito 30 pCt. 96 1/2, Dito 35 pCt. 95 1/2, Dito 40 pCt. 94 1/2, Dito 45 pCt. 93 1/2, Dito 50 pCt. 92 1/2, Dito 55 pCt. 91 1/2, Dito 60 pCt. 90 1/2, Dito 65 pCt. 89 1/2, Dito 70 pCt. 88 1/2, Dito 75 pCt. 87 1/2, Dito 80 pCt. 86 1/2, Dito 85 pCt. 85 1/2, Dito 90 pCt. 84 1/2, Dito 95 pCt. 83 1/2, Dito 100 pCt. 82 1/2.

Ter Drukk van D. A. A. DE ROOIJ, te s Bosch.